СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЛИПНЯ 1950. — No. 162. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 15, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗ. ТРУМАН ПЕВНИЙ ПЕРЕМОГИ В КОРЕЇ

Вашинґтон, 14. липня. — Злучені Держави не були ніколи переможені, вони теж не понесуть поразки у війні Об'єднаних Націй з комуністичною Північною Кореєю, заявив президент Труман кореспондентам на пресовій конференції, які він відбуває кожного четверга. Відповідь була дана на запит одного з кореспондентів, котрий пояснив президентові, що такий запит ставлять їм видавці газет і читачі, раді знати, яке є наше справжнє положення у Кореї. Як відомо, дослівних відповідей президента не вільно передавати, а тільки їх зміст. Президент був у добрім настрою. Він казав, що в Кореї зустрілись з ворожими силами тільки невеликі американські частини. Він певний що ці сили дістануть в скорому часі скріплення та що територія буде вдержана, під чим він розуміє територію Корейської Республіки до 38 ступня північної ширини. На запит, чи американські війська посунуться далі на північ, президент заявив, що дасть відповідь, як прийде на це час. До цього офіціяльні кола додають, що боротьба в Кореї буде вестись аж до переможного кінця, а границя вздовж 38 ступня північної ширини не має для Злучених Держав ніякого особливого значення, бо вони її всеодно не визнали. Навпаки, вони домагались кількома наворотами її скасування. Наразі це військовий секрет Трумана, що буде, як американські війська стануть на цьому кордоні, що ділить Корею на Північну та Південну. Кореспонденти питали президента, чи Злучені Держави ставитимуть спротив аґресії у всіх країнах в такий спосіб, як це сталося в Кореї. Президент відповів, що не може на це відповісти.

ПРИСПІШУЮТЬ ЗАКОН ДЛЯ ОБОРОНИ СТОЛИЦІ

Вашинґтон, 14 липня. — Палата Репрезентантів вчора швидко й одноголосно ухвалила законопроєкт про оборону столиці, як конґресмени переконалися, що вони самі не знають куди мали б втікати на випадок атомової атаки. Законопроєкт уповноважнює уряд Дистрикту Колюмбії встановити бюро цивільної оборони, яке приготовило б плян охорони і опіки на випадок „ворожого нападу, саботажів або інших ворожих чинностей".

БОМБА МОЖЕ ЦІЛКОВИТО ЗНИЩИТИ НАВІТЬ ТАКЕ ВЕЛИКЕ МІСТО, ЯК ШІКАГО

Вашинґтон, 14. липня. — Є в пляні виробити водневу бомбу такої сили, що її вибух міг би знищити навіть ціле місто Шікаґо з передмістями. Нищівна сила бомби, яка була скинена на Гірошіму, не сягала дальше одної милі в промірі. Нова воднева бомба зможе завдати людям „фатальні попалення" в промірі на 20 миль. Таке пише атомовий знавець і науковець Ганс Бете і це зацитовано в брошурі, яку видала Конґресова Комісія Атомової Енергії як свій звіт. Сенатор Браєн МекМеґон, демократ з Конектикат, який є головою цеї Комісії, заявив, що війна в Кореї не є ніякою перешкодою для Злучених Держав і Росії „бути щораз ближче до розв'язки проблеми виробництва атомової бомби".

КОРЕЯ НЕ СПРИЧИНИТЬ ЦІЛКОВИТОЇ КОНТРОЛІ ГОСПОДАРСТВА

Вашинґтон, 14 липня. — Сенатор Борнет Р. Мейбенк, демократ з Савт Керолайни, який є головою Банкової та Валютової Комісії, заявив, що якщо війна не пошириться, а обмежиться до Кореї, то не буде потреби вводити повну контролю цивільного господарства. Одначе ситуація виглядала б інакше, якби так Росія взяла офіціяльну участь у війні, яка ведеться в Кореї, або, якби якийсь з совєтських сателітів почав якусь нову аґресію в Европі, на Формозі, чи деінде. В таких випадках Злучені Держави були б втягнені в інші воєнні конфлікти. Але щоб не сталось, Краєва Рада Забезпечення Ресурсів випрацьовує „майстерський плян", обрахований на всяку евентуальність, заявив сенатор Мейбенк. Роздумується теж над промисловою мобілізацією, але про неї скаже більше президент Труман щойно у відповідній час. Наразі так є, що автомобілевому та сталевому виробництву доражують продовжати продукцію в такий спосіб, якби нічого не сталося. Якщо прийдуть які обмеження, то вони будуть відносились в першу чергу до сталевої та паперової індустрій. Нагромаджування харчів та різних таварів назвав сенатор „глупотою" і „смішністю".

НЕ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ ДО ВІЙСЬКА, БО НЕ ХОЧУТЬ ТРАТИТИ РАНҐИ

Вашинґтон, 14. липня. — Департамент оборони надіявся, що як буде проголошений набір, то зголоситься цілком певно велике число резервових офіцерів добровільно до служби в Армії й Повітряній Силі. Фльота й так обмежується головно до охотників. Одначе так не сталося, що усіх дуже здивувало. Звичайно в таких випадках, як це є тепер з американською участю в боротьбі за Корею, Армія має більше офіцерів, що зголошуються добровільно ніж їх може вжити. Тим разом так не є. Виявилось, що причиною цього є те, що офіцери не хочуть поменшення одержаної при звільненню ранґи, що наступило б, коли б вони зголосились добровільно до служби. Зате вони мають право цю ранґу задержати, коли їх покличуть до служби. Звичайно так буває, що як офіцера звільняють з активної служби і він переходить до резерви, то йому відразу дають вищий офіцерський ступінь, або пізніше. Це є, так сказати б, почесне підвищення, яке офіцер тратить, коли добровільно зголоситься до військової служби. Не зважаючи на це, теж і тепер зголосилось поважне число офіцерів-охотників. Таких офіцерів з нижчою ранґою є тепер в Армії 16,268. В цілій Армії є 467,690 резервових офіцерів, з яких 153,835 мають „почесну" ранґу, яку втратили б, коли б зголосились до війська добровільно. Коли ж їх тепер покликали б до служби і вони задержали б свою теперішню ранґу, то це була б знов кривда для тих 16,268 офіцерів-охотників, що є вже в армії, бо зголосились до неї добровільно, не зважаючи на втрату одного ступня в своїй ранзі.

В АМЕРИЦІ

● **Ген. Л. Д. Клей,** предсідник стейтової Комісії Цивільної Оборони в Ню Йорку, заявив вчора, що система оборони перед повітряною атакою може бути введена в дію в цьому стейті протягом „кількох годин".

● **Індійський уряд** звернувся до урядів Злучених Держав і Совєтського Союзу окремими нотами, висловлюючи надію, що з їх боку буде „зроблене все можливе для закінчення війни в Кореї".

Корейці вдячні українцям за піддержку в боротьбі за волю...

Вашинґтон, 14. липня. — „В імені мого уряду і мого народу я запевняю Вас про нашу глибоку вдячність та що ми завжди плекатимемо Вашу шляхетну дружбу" — пише корейський амбасадор Джан М. Чанґ до голови Українського Конґресового Комітету, проф. Льва Добрянського, у відповідь на переслану йому копію телеграми до президента Трумана, в якій УККомітет, як це свого часу повідомлено в цьому щоденнику, висловив свою „цілосердечну піддержку" заходам президента і американського уряду для оборони Південної Кореї перед комуністичним наїзником. В листі амбасадора Корейської Республіки до голови УККомітету дослівно читаємо: „Спасибі Вам за копію телеграми, висланої Вами в імені Українського Конґресового Комітету до Президента Трумана. Ми, Корейці, вдячні щасливішим, вільним націям світу за їх швидку і рішучу акцію для виповнення заходу Ради Безпеки в справі припинення нападу комунізму на нашу країну; ми одначево вдячні за піддержку з боку таких груп як Український Конґресовий Комітет Америки, бо ми знаємо, що він репрезентує нарід, який потерпів — як ми терпимо — з рук злочинних і брутальних сил. Ваша піддержка нашої справи є дальшим доказом, що волелюбні люди завжди висловлюватимуть своє братерство аж доки не здобудуть перемоги за волю і справедливість перед законом. В імені мого уряду і мого народу я запевняю Вас про нашу вдячність та що ми завжди плекатимемо Вашу шляхетну дружбу".

ПРИСПІШАТЬ ПРОДУКЦІЮ ЛІТАКІВ

Вашинґтон, 14 липня. — Сенатський Комітет Збройної Служби вже почав акцію для приспішення продукції літаків, що буде відбуватися безперервно 24 години на добу. Поодинокі фабрики літаків вже повідомили про масове зголошування нових робітників до праці.

БІЛИЙ ДІМ У ВІДПОВІДЬ НА ТЕЛЕГРАМУ УКК ЗАПЕВНЯЄ ОБОРОНУ ВСІХ ВОЛЕЛЮБНИХ НАРОДІВ

Вашинґтон, 14. липня. — Телеграма Українського Конґресового Комітету до президента Трумана з піддержкою його акції в обороні Кореї, є для нього „джерелом мужности, робити всі необхідні заходи для оборони волелюбних націй, де вони не були б" — твердить секретар Президента, Мр. Вилієм Д. Гассет, в листі до голови УККомітету, проф. Льва Добрянського. В листі написано: „Ви маєте вдячність Президента за Ваше послання з 1-го липня в імені Вашої організації. Він радий довідатися, що наша акція по боці Корейської Республіки має Вашу апробату. Ваше запевнення піддержки є для нього джерелом мужности робити всі заходи, які були б конечні для оборони волелюбних націй, де вони не були б".

ТРУМАН ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ ДЛЯ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Вашинґтон, 14 липня. — Щоб ослабити комуністичну пропаґанду в світі й посилити „кампанію за правду", президент Труман звернувся до Конґресу з предложенням збільшити фонди, призначені на „Голос Америки", на суму $89,000,000. Президент рішився на той крок, вислухавши раніше звітів різних дипломатів та військовиків, які його переконували, що російська пропаґанда проти демократії та Злучених Держав має успіхи і завдає їм багато клопоту. В письмі до Сема Рейбурна, спікера Палати Репрезентантів, президент зазначив, що Росія більше боїться „правди, ніж іншої зброї Злучених Держав". Це є виклик. Якби так російська пропаґанда, пише президент могла справді поширити недовіря та ненависть до американського уряду та його цілей, то тим знівечено б у значній мірі ті успіхи, що їх здобуто останніми часами в Західній Европі. Правда по нашому боці, писав далі президент, але треба дбати про її поширення з таким запалом, з яким ми вирішуємо наші мілітарні проблеми. Це є конечне з огляду на забезпечення країни. „Кампанія правди" буде звернена головно на 28 „критичних територій" у світі, до яких враховані країни за залізною заслоною, що є під Росією, та до яких „треба заговорити якнайскорше і з найбільшою силою".

ЗАПОВІДАЮТЬ ПРИПИНЕННЯ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ ЗІ СХІДНОЮ НІМЕЧЧИНОЮ

Бонн, 14. липня. — Федеральні німецькі власті розглядають можливість заборони та припинення поштових пересилок зі Західної Німеччини в совєтську зону, у відплату за совєтські труднощі з поштовими пересилками до Берліна. Німецький уряд має право це робити без окремої згоди аліянтських властей, що визнали справу пошти виключно німецькою проблемою.

Пропаґандивна підготовка совєтського нападу на Югославію

Лондон, 14. липня. — В місцевих дипломатичних колах щораз більше закріплюється переконання, що одним з чергових совєтських „мирних" рухів буде напад на Югославію. Ці переконання випливають не тільки з факту підозрілої концентрації совєтських і сателітських військ на кордонах Югославії, але теж з пропаґандивної акції, яка цілком нагадує напад Гітлера на Чехословаччину і Польщу безпосередньо перед другою світовою війною в 1939 році. Комінформівська пропаганда нагло почала кричати про зростаючі югославські — „варварства" проти болгарів та інших національностей на югославській території, а Москва щораз частіше говорить, що — „англо-американські імперіялісти приготовляють напад на Болгарію і Альбанію". Болгарська радіовисильна подала в останніх днях таку багатомовну тираду: „Тітоївські фашисти намагаються вихопитись від гніву обуреного народу, — встановлюючи всевладний терор. Але ані їх злочини, ані допомога, яку вони одержують від англо-американських імперіялістів не врятує цих зрадників і шпигунів від справедливої народньої кари". Британські кола намагаються збагнути безпосередню ціль цеї пропаганди, не цілком погоджуючись з більшістю американських думок, що вона має на меті відвернути увагу світу від Кореї. В кожному разі стверджується, що хоча в британських і американських колах не сподіваються безпосередньої атаки на Югославію, проте вони „не були б заскочені", якщо б така заіснувала.

ОСТОРОГА В СПРАВІ ІНФОРМАЦІЙ ПРО РУХИ АРМІЇ И ФЛЬОТИ

Вашинґтон, 14 липня. — Секретар оборони, Луїс Джансон, проголосив приписи в справі інформування про сухопутні та морські рухи американських збройних частин. Ці приписи є для вояків, що служать в Армії, Фльоті та Повітряній Силі. Вони відносяться до воєнного поготівля в Злучених Державах та воєнних операцій на Далекому Сході. Отже, наприклад, можна воякові сказати, що він відходить чи відпливає „на Далекий Схід", але нічого більше, себто не вільно подавати властиво місця призначення. Можна говорити про число дивізії чи більшої частини, але ніяк меншої. Не можна говорити про виряд, силу частини, дату вимаршу чи відпливу і т. п.

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД УНО СХІДНОЇ КАНАДИ

Торонто, 14. липня. — В містах Східної Канади: Торонто, Саскатун і Едмонтон, відбулися з початком цього місяця з'їзди Українського Національного Об'єднання та братніх організацій: УСГ, ОУК і МУН, що провірювали свою дотеперішню діяльність, намічували пляни на майбутнє та вибирали нові проводи. Ухвалено відповідні резолюції для піддержки українських визвольних змагань, посилення місцевого громадського життя та дальшого скріплення його організованости. З'їзди однодушно домагалися від канадійського уряду припинення зрадницько-підривної діяльности місцевої комуністичної п'ятої колони.

„ЛЬВОВЯНКА" ПРОБРЕХАЛАСЯ

Ню Йорк, 14. липня. — Місцевий польський щоденник з 12-го липня надрукував „В українській справі" листа — „львовянки" Ельжбети Жмудзінської, яка, пишучи про — „збродні українські" під час німецької окупації, твердить, що вони ще сьогодні „кличуть про пімсту до неба", бо ще сьогодні карається багато польських родин, що їх німці „вна слідоі: доносів добрих українських сусідів" вивезли на... Сибір.

НАГРОМАДЖУВАННЯ ХАРЧІВ ПРИЧИНОЮ ВИЩИХ ЦІН

Вашинґтон, 14 липня. — Ціни на харчові продукти та різні товари почали нагло підніматись, як тільки надійшли з Кореї погані вісті, а газети розписались на тему можливости довгої війни на широкі розміри і на різних фронтах. Секретар хліборобства Бренен каже, що харчів і товарів є подостатком і нема ніякої причини побоюватись, що їх нестане. Паніку викликують люди, що користаючи з непевних політичних обставин закуповують харчі та товари для спекуляції, надіючись вищих цін, якщо нагло забракне у якійсь місцевості харчів чи товарів тільки тому, що їх хтось там викупив, а не тому, що їх взагалі бракує. Про це розмовляв секретар Бренен з президентом Труманом, як тільки Комісар Інвестиґацій Шілс повідомив його про одноцентову підвишку в ціні за бохонець хліба в Ню Йорку, а теж про ціни на м'ясо і дріб, які підвищено цього тижня від 2 до 10 центів на фунті. Щодо хліба то пекарі намагаються виправдувати підвишку збільшеними видатками за працю, папір і т. п.

ПІДГОТОВКА ДО ВЕЛИКОЇ БИТВИ НА РІЦІ КУМ

ЧЕРВОНІ НАМАГАЮТЬСЯ ОБІЙТИ З ФЛАНГУ АМЕРИКАНСЬКИЙ ФРОНТ. — 50 СУПЕРФОРТЕЦЬ СКИНУЛИ НА ЧЕРВОНИХ 500 ТОН БОМБ

Токіо, 14. липня. — На фронті в Кореї підготовляється велика битва на ріці Кум, що є останньою природньою перешкодою для наступу червоних на тимчасову південно-корейську столицю Таежон. Американські війська відступили під сильним напором червоних на південний беріг ріки, около 10 миль на північ від Таежон. — Асошіейтед Прес повідомляє з фронту, що сьогодні вранці червоні війська в поодиноких місцях намагалися переправитись через Кум, але з великими втратами були відбиті американською артилерією. Головна квартира ген. Мек Артура стверджує, що червоні почали широким маневром обходити американський фронт в східному напрямі, з виразною метою обійти його з правого флангу. В офіціяльному комунікаті сказано, що американські і південно-корейські війська відступили на „заздалегідь приготовані позиції за природньою барієрою", ставляючи чоло сильно переважаючому чисельно ворогові, часто у відношенні одного до десятьох. Розвідка стверджує, що теж червоні стягають на фронт свої дальші підкріплення, між якими є ветерани комуністичної війни в Манджурії. В міжчасі около 50 американських суперфортець B-29 зробили вчора перший концентрований налет на військові цілі в запіллі ворога, а з північно-корейського повідомлення виходить, що об'єктом налету було важливе портове місто і залізничий вузол Вонсан. Суперфортеці скинули поверх 500 тон бомб, заподіявши величезні шкоди.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ ПЕРЕБІЛЬШЕНІ

Токіо, 14. липня. — Генерал Мек Артур сьогодні ствердив, що американські вояки в Кореї ведуть одну з найбільш геройчних битв, відомих в історії, проте він вважає, що приватні повідомлення про американські втрати є багато перебільшені. — Ген. Мек Артур ствердив, що за три тижні війни втрати американських сухопутних військ не досягають кількости 500 вояків, хоча американці боряться проти сильно переважаючого ворога у відношенні, часом, один до двадцяти. Далеко більші втрати завдано ворогові, що на большевицький лад не рахується з людським життям. Точно американські втрати виносять 42 вбитих, 190 поранених і 256 пропавших, багато з яких могло заблукатися в замішанні і ще повернуться.

АТЛІ ПІДДЕРЖУЄ МЕК АРТУРА В СПРАВІ ЦЕНЗУРИ.

Лондон, 14. липня. — Британський премієр Атлі сьогодні гаряче піддержав заклик ген. Мек Артура щодо „добровільної цензури" пресових повідомлень про військові рухи, які могли б бути корисні для ворога. Теж звертається увагу на не завжди властиву оцінку подій, в погоні за газетними сензаціями, що навряд чи можна б назвати пресовим вкладом до кінцевої перемоги.

ОБИДВІ ВОЮЮЧІ СТОРОНИ ВІДПОВІЛИ НА ЗАКЛИК ПРОТИ ВАРВАРСТВА

Лейк Соксес, 14. липня. — Обидві воюючі сторони в Кореї, уряди південної і північної частини країни, відповіли на заклик генерального секретаря Об'єднаних Націй проти варварства. Уряд Південної Кореї висловив готовість співпрацювати з Міжнародним Червоним Хрестом щодо поведінки з полоненими, тоді як комуністичне радіо тільки повідомило, що червоні будуть „строго придержуватися" постанов Женевської Конвенції в цій справі.

БРИТАНІЯ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ХАОСОМ В ЕРІТРЕЇ

Лейк Соксес, 14. липня. — Британський представник в Об'єднаних Націях остерігав вчора Малу Асамблею перед можливістю загрозливого хаосу в Ерітреї, якщо доля цеї колишньої італійської колонії не буде відповідно вирішена в найкоротшому часі.

● **Австралійський уряд** прийняв рекомендацію Оборонної Ради щодо обов'язкового військового вишколу чоловіків в поборовому віці.

ЗАХІД ОБМІРКОВУЄ СПРАВУ РЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ НІМЕЧЧИНИ

Бонн, Німеччина, 14. липня. — Впливові німецькі і західно-аліянтські кола обмірковують тепер неформально справу можливої ремілітаризації Німеччини, в обличчі большевицької загрози та після лекції в Кореї. Це тим більше, що в совєтській зоні вже існує під формою поліції велика військова сила. В західних і німецьких колах переважає думка, що справа ремілітаризації Німеччини ще є передчасна. Натомість відчувається необхідність створення відповідної поліційної сили, що могла б успішніше давати собі раду з щораз збільшуваною підривною роботою організованих большевиками п'ятих колон. Не зважаючи на твердження, що по совєтському боці не спостережено ніяких рухів, які переконували б про можливість безпосередньої аґресії, німці не скривають свого занепокоєння, що аліянти мають в Німеччині тільки около 170,000 військ, що є аж занадто мало в порівнянні з величезними совєтськими арміями по другому боці Лаби.

ФРАНЦУЗЬКА АСАМБЛЕЯ ЗАТВЕРДИЛА УРЯД ПЛЄВЕНА

Париж, 14. липня. — Після трьох тижнів затяжної урядової кризи, Франція вже знову має консолідаційний уряд, як Національна Асамблея затвердила вчора більшістю 335 голосів проти 226 уряд премієра Плєвена. Уряд Плєвена складається зі соціялістів та центральних і ліберально-правих партій. Проти Плєвена голосували скрайні ліві і праві, комуністи і прихильники ген. де Голя, хоча обі групи з різних мотивів. Вислід голосування був менший в користь уряду, як раніше в користь самого премієра, але більший, як цього сподівалися. Стверджується, що уряд Плєвена в найближчому часі матиме до розв'язання дві головні проблеми, від яких залежатиме його дальше вдержання. Це: встановлення мінімальної заробітної платні і відповідний вихід з опорюваної вже від довшого часу проблеми підготови нового виборчого закону.

В СВІТІ

● **Британський премієр Атлі** відкинув плян його поїздки до Злучених Держав для спільного обговорення „проблем оборони Далекого Сходу".

● **Франція і Мексико** підписали новий торговельний договір, що передбачує товарообмін на суму 5 мільйонів долярів річно.
повідомленняяплмб япл - япл я яп

● **Бувший французький премієр** Рейно і міністер закордонних справ Шуман та інші виступили з Комітету Студій Европейських Проблем, який недавно домагався використання атомової бомби для закінчення війни в Кореї.

● **В Бельгії** знову починаються масові страйки проти повороту короля Леопольда.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ПОРА НА СУПЕРЕЧКИ

В Кореї ведеться справжня війна. Тому слушне домагання, щоб президент Труман назвав вкінці „поліційні операції" в Кореї війною та щоб Об'єднані Держави визнали, що властивими спричинниками цеї війни і відповідальними за неї є Совети. Чи так зараз станеться, чи пізніше, чи може дійде до якоїсь полагоди цього збройного конфлікту, фактом є, що Злучені Держави є у війні та що ця війна може поширитись дуже скоро на інші азійські території, а навіть европейські. Про це одверто заговорив сам представник департаменту стейту, секретар Дін Ачесон. Значиться, що ситуація дуже поважна, прямо грізна. Так сприймає її американський загал і тому виявляє всюди свою готовість стояти при свому уряді та виконувати те, що він зарядить. Але здорова критика пожадана навіть і в таких обставинах, тільки не така, що має особисті чи партійні порахунки чи користі.

Теж Конґрес готов одної хвилини ухвалити все, що потрібне для оборони країни, коли б тільки президент цього зажадав, з'явився перед ним і сказав йому правду, як маються справи в Кореї й в світі. Проте є менщина, яка вправді теж попре уряд, зокрема щодо нових видатків на зброєння, але яка продовжує тепер непотрібну кампанію проти департаменту стейту, спихаючи на нього всю вину за мілітарні невдачі в Кореї, як і за те, що Південна Корея не дістала з Америки завчасу відповідної допомоги. Перед веде в цій кампанії сенатор Джозеф МекКарті, який дошукується в департаменті стейту навіть „саботажу" в справі Кореї.

Усьо має свої границі. Можна закидати департаментові стейту, що він у відношенню до Росії є далі по старому „русофільським", але годі добачувати аж „саботаж" там, де є докази, що справа виглядає якраз навпаки. Бо ж виявляється, що в справі Кореї секретар стейту, Дін Ачесон, був тою особою, яка одинока наставала на президента Трумана, що треба щось робити в справі Південної Кореї, бо надходять відомості, як з військового боку, так і дипломатичного, про зброєння та аґресивне наставлення комуністів Північної Кореї. Заки ще ці комуністи напали на Корейську Республіку, секретар Ачесон вислав до президента Трумана звіт, в якому представляв ситуацію та „комуністичний заговір". Одначе біда в тому, що найвищі військові не прикладали великої ваги до звіту та інформацій Ачесона. Вони були такого переконання, що комуністи не відважаться на напад, а навіть якби відважились, то з ними не буде трудно справитись. Тільки одинокий департамент стейту думав інакше. Наслідком цього прийде навіть незабаром до деяких поважніших змін на військових становищах, а вже цілком певно — як запевняють — буде звільнений голова Центральної Розвідчої Агенції, адмірал Раско Гілленкетер, один з теперішніх найближчих дорадників президента. Зате дуже зросло довіря Трумана до Ачесона.

Якби не було, а тепер потрібна згода. В небезпечних ситуаціях американський нарід був завжди противний усьому, що розбиває єдність країни і підкопує авторитет уряду. Такою небезпечною ситуацією є сучасний стан у Кореї й напруження у цілому світі, очі якого звернені на Америку. В таку пору не місце для такої „критики", якою послуговується сенатор МекКарті.

Обмежена мобілізація

З вибухом війни в Кореї та з можливостями її поширення, виникла проблема військової і господарської мобілізації. В теперішніх обставинах починається так звана обмежена мобілізація в одному і другому випадку.

В урядових колах стверджується, що навіть така обмежена мобілізація повинна переводитися осторожно, не швидко і не зашироко. Проте, оборонні потреби вимагають вже тепер деяких доповнень та відповідного поготівля.

Якщо Совєтський Союз і комуністичний Китай будуть дальше здержуватися від явної допомоги Північній Кореї на повну скалю, збільшення видатків на американську оборону передбачується приблизно тільки на 4 біліони долярів. Так само „поміркуване" буде збільшення людської сили в збройній службі, як тепер оцінюється, около 600,000 осіб додатково.

Покликування новобранців, на яке уряд вже має уповноваження та яке частинно вже зарядив, починається на малу скалю. Найскоріше ведеться кампанію за набором добровольців і примусовою бранкою заповнюватиметься ті прогалини, які ще остануть. Покликання до служби Національної Ґвардії ще не передбачується, хіба наступило б запотребування на вишколених вояків. Видано теж відповідний заклик в справі повороту до активної служби зорганізованих ветеранів і резервістів. Вони, правдоподібно, прийшли б теж на першу чергу, якщоб зайшла потреба загальної мобілізації. Це з огляду на їх вишкіл і досвід.

Індустрія, в міжчасі, вже одержала дещо збільшені замовлення на зброю і воєнний виряд.

В поодиноких ділянках ця обмежена мобілізація, її вигляди і можливості представляються так:

Щодо людської сили: започаткована вже бранка може на перше повідомлення доставити збройним силам 1,466,000 молодих хлопців, зарахованих до кляси А-1. Бранка починається від тих, що не переступили 25 року життя і, відповідно до запотребування охоплюватиме все молодших, аж до 19 року життя. Одружені і ті, що мають родину, користають з передбачених розпорядком президента можливостей звільнення. В загальному, в місцевих поборових бюрах зареєстровано всіх 9,800,000 хлопців у віці від 19 до 25 років, і більшість з них могла б бути покликана до служби на випадок потреби.

Організовані резервісти, в більшості ветерани другої світової війни, які час-до-часу „повторюють" військовий вишкіл, були б найбільш вартісною силою на випадок загрози. Цих резервістів, вже зорганізованих в боеві одиниці, нараховується поверх 510,000, з того більше ніж половина офіцерів з останньої війни. Тепер робиться заходи, щоб заохотити їх до добровільного повороту до активної служби. Деякі будуть теж покликані, як командуючі старшини нових військових з'єднань, але повної мобілізації цих резервістів під цю пору ще не береться до уваги.

Добровільних резервістів в неактивному стані нараховується на поверх 1,150,000 осіб. Сюди належать головно ветерани другої світової війни, які — як кажуть — не бачили кріса від часу їх почесного звільнення з війська. Теж їх закликається до добровільних зголошень, але не передбачується ще примусової бранки.

Національну Ґвардію оцінюється на 371,900 осіб. Теж їх можна покликати до активної служби на підставі теперішнього закону про „обмежену мобілізацію". Члени цеї Ґвардії вже є частинно вишколені та зорганізовані в боеві одиниці. Їх заохочується до добровільного зголошення до активної служби, але ще не покликається примусово.

В загальному на найближчу мету потребується 300,000 вояків для доповнення теперішнього стану збройних сил. Якщоб акція добровільних зголошень не дописала, тоді можна покликати всіх разом 3,498,000 новобранців на підставі існуючого вже закону і без будь-якої додаткової акції Конґресу.

„Обмежена мобілізація" відноситься теж до індустрії та взагалі господарства. Докищо, все базується на добровільній базі, від організації робучої сили починаючи, а на контролі кінчаючи. Але „на всякий випадок" поробленo вже потрібні законні заходи та підготовку, що вможливили б адміністрації цю мобілізацію наказати, якщоб метода добровільности завела.

SAVE FOR YOUR INDEPENDENCE
BUY U.S. SAVINGS BONDS

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Никон Немирон.

ЧЕРЕЗ ЗБРУЧ

(У 31-у річницю відступу У. Г. А. на схід та в 30-у річницю двох відступів армії УНР на захід).

В днях від 16 до 22 липня 1919 р. відбувся відступ Української Галицької Армії з території Галичини через Збруч на Камянець-Подільську область, що була звільнена з-під большевицької окупації армією Української Народної Республіки в травні 1919 р. Не ізза браку героїчних подвигів уступила УГА перед перевагою поляків: успішна офензива УГА від 7 до 28 червня 1919 голіруч на добре озброєну армію виказала велику боєздатність галичан, які раніше програйнували до 12 березня 1919 можливість перемоги над поляками тільки тому, що уряд Зах. Української Народної Республіки і Начальна Команда УГА вели чесну політику відносно ворога, який підступно у випадках невдачі виявляв свою охоту до мирових переговорів, використовуючи до посередництва яку-небудь місію західніх держав, що знайщлася припадково в Польщі. Становище уряду ЗУНР було подібне до сьогочасного становища уряду ЗДА, тільки що останні відступили підступному СССР не свою східню Европу, Китай і Корею й мають на випадок загрози власної території атомові й водневі бомби. Становище поляків у війні з українцями було таке, як сьогочасного Ізраїля у війні з арабами і хотіли західні держави поставити перед доконаний факт їхньої окупації української Галичини по Збруч.

Після заломання червневої офензиви УГА, останнім місцем постою куріння сотника Олександра Малиновського (згодом Апостольського Адміністратора Лемківщини), в якому був автор цих рядків, було с. Кудринці над Збручем, недалеко останньої залізничої стації в трикутнику Дністер-Збруч-Іванне-Пусте. 21 липня ми ранком залишили це село й пішли здовж Збруча в напрямі Скали. В часі нашого маршу відбулися вибухи останніх складів УГА на зал. стаціях Іванне-Пусте й Ґерманівка; стрільці з проходячих через ці місцевості відділів кидалися на горіючі склади й витягали для себе нове стрілецьке вбрання й взуття. Цих стрільців стрічали ми по дорозі, бо наш курінь оминув Іване Пусте й Ґерманівку. Під вечір прийшли ми до с. Вербівки, де переночували й на другий день перейшли Збруч. Пройшовши кілька верств ми отаборилися в полі; тоді розкинено серед стрільців останне число надрукованого в Борщеві „Стрільця" з його передовицею про польського гада та з зазивом, щоб ми освідомили місцеве населення про нього; розвинено також відозву нового начального вожда УГА, пок. ген. Мирона Тарнавського, з вказівками, як ми повинні відноситися до „старшого брата" в гостях у нього.

В липні 1920 р. по шляхах, по яких перед роком відступала УГА на схід, відступала армія УНР на захід перед перевагою большевиків. „Союзне" польське військо втікло в паніці з Камянця на Поділлі два дні перед евакуацією уряду УНР з відтам, залишаючи своє військове майно, гей би в заміну за грабежі, яких допускалися польські жовніри на Україні. Юнацька школа армії УНР прямувала з Камянця на Жванець над Дністром пару верстов на схід від впаду до нього Збруча. Пройшли ми це відоме з перемоги Богдана Хмельницького над польським королем Яном Казимиром містечко і шляхом здовж Дністра прямуємо до Збруча. Чверть верстви було ще до цеї річки, коли заряджено одногодинний відпочинок. Юнаки обступили шкільно-лікарського помічника, кубанця Михайла Телігу (згодом інженера, розстріляного німецьким Ґештапом у Києві в лютому 1942 р. разом з його дружиною, відомою письменницею Оленою з Шовненевих), що на бандурі вигравав уривки з Шевченкових „Гайдамаків" („Літа орел, літа сизий попід небесами") та „Тарасової ночі" („Встає хмара з-за лиману, а другая з поля").

Залишаю їх і спішу до Збруча, щоб скорше глянути на Галичину; може стріну когонебудь на другому боці й розпитаю, як жилося під польською окупацією. Стрінув тільки одного рибалку, що на мій запит байдужно махнув рукою: „поляки до нас нічого не мають, до війська беруть тільки своїх". В часі моєї розмови з цим рибалкою недалеко мосту над Збручем, надїхали до цього мосту наші козаки з двома кулеметами й станули заставою біля мосту. „Ну, ми вже в себе дома" зачув я слова одного з них. Іду до них і питаю: „Чи може ви галичани?" „Так" — звучить відповідь — „Яка частина?" „Херсонська дивізія полк. Андрія Долуда (відомого отамана першого загону придніпрянських добровольців у боях за Львів 1918-19 рр.); нас галичан є в цій дивізії більшість", при цій заставі над Збручем самі галичани.

Відпочинок юнацької школи скінчився. Переходимо через Збруч і проходимо відоме з польської „Небоскої комедії" Красінського село Окопи св. Трійці й машируємо далі. Від людей довідуємося, що польські війська та постерунки поліції втікли, тільки часом зблудивший польський солдат репортував нашій команді й просив, щоб його „союзника" спрямувати до польських частин. Втеча поляків з цього закутка Галичини підбадьорувала нас усіх; прихильний галичанам бунчужний кулеметної сотні Фрусевич говорить мені: „Певно піднімуться галичани, настане зміна в уряді УНР і розрив союзу з Польщею".

Тимчасом, коли нас, після переправи через Дністер, заваговано в Городенці і відвезено до Ясла, галичани з армії УНР під проводом ген. Кравса перейшли на окуповане чехословаками Закарпаття. Тоді в серпні 1920 р. з наказу Гол. отамана юнацька школа переїхала з Ясла до Станиславова, щоби бути ближче фронту і в разі потреби підпомагати діяву армію УНР. І справді ми після прибуття до Станиславова пішли прикривати переправу київської дивізії ген. Ю. Тютюника через Дністер під Галичем. Від Галича по границю Буковини заняла позиції над Дністром армія УНР і здержала марш большевиків на Карпати; 6-та дивізія армії УНР ген. Марка Безручка стримувала большевиків під Замостям на Холмщині. Завдяки цій допомові був у середині серпня 1920 р. заломаний наступ большевиків на Польщу. Почався большевицький відворот, армія УНР визволила знов Камянець на Поділлі. За її плечима поляки окупували знов Галичину по Збруч, а на Волині перейшли умовлену у варшавському договорі з 22 квітня 1920 р. демаркаційну лінію. Коли польські війська заняли на Волині, Поліссі й Білорусі давні позиції німецько-австро-угорських військ з часів першої світової війни, рішив начальник польської держави Пілсудскі використати цю хвилеву перемогу для закріплення польської влади на західно-українських і білоруських землях. Тимто польський уряд почав у Ризі переговорювати з ССCР, на домогання якого виповів союз з УНР; згідно з цим виповідженням з днем 3 листопада 1920 р. уряд і армія УНР мали залишити окуповану поляками Західню Україну.

Скарб УНР під охороною першої чети кулеметної сотні юнацької школи залишався у вагонах ще й після 3 листопада на залізничому шляху Станиславів-Бучач-Гусятин. В Гусятині стояли ми найдовше й ходили глядіти на Збруч. На східньому березі Збруча стояв уже прикордонний жовтоблакитний стовп, на горі з тризубом, під яким був напис

(Докінчення на стор. 3-тій).

Ольга Мак. Авторські права застережені!

„ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріялів).

40)

Увагу мою привертає розгукана стихія. Я підходжу то вікна і вдивляюся в сніжну темінь.

— Дивно!... Довно, що я все бачу, все чую і розумію... А для чого?... Це так мучить!... Як би було добре перестати існувати!... Небуття має бути таке солодке!...

Тимчасом вітер все кріпшав і перетворився в гураган. Шалена буря свистала, реготала, завивала дикими голосами, хльоскала довгими батогами по вікнах і, ніби в нападі шаленої злости, гупала великими сніжними кулаками. Величезний ґмах готелю починав дрижати і колихатися під дужими натисками вітру і, здавалось, от-от перекинеться. Ах, коли б справді перекинувся! Хай би роздавив мене з моїми думками разом!...

Десь не витримало шкло дужого удару вітрового крила, почувся брязкіт висаджених шиб і перелякані голоси мешканців на коридорі.

І моє болюче отупіння під акомпаніямент бурі змінюється в розпучливий, гострий відчай. Мені хочеться завити в тон вітру дико, протяжно, завити бездомним, побитим псом, закричати несамовито на цілу силу своїх легенів, щоб менсе почув цілий світ, щоб хтось прийшов, щоб хтось мене вислухав і зрозумів!!!

Коли б хоч заплакати! Але ні! Сльози десь скипілися коло серця тяжким клубком і давлять його, давлять, але не приходять!...

Кидаюся на коліна перед ліжком і тулю лице до холодної подушки.

— За що?! За що, Господи?! Господи, припини мою муку!!! Господи, пожалій мене, бо далі не витримаю!!!

— Господи?! — питаю сама себе, здивована тим, що Велике Слово, глибоко хоронене на споді душі впродовж довгих років, виринуло нарешті у всій повноті свойого могутнього значення, як камінь спасіння, як вічна і невичерпана сила незбагненої мудрости, ласки іmилосердя.

„Прийдіть до мене всі страждущі!"

— Я приходжу до Тебе, о Господи! Складаю у Твоїх стіп свою страшну кривду і весь біль своєї змордованої душі!... Розкриваю перед Тобою свої рани іблагаю Твоєї ласки!... Господи, не опусти мене!!!

Мене охоплює оціпеніння молитовного екстазу, і в його найвищому моменті моя розпука спалахнула яскравим полум'ям!!! Спалахнула і погасла...

Я відчувала, як починає мертвіти моє серце, як німіє біль душевних ран, і на груди мої тяжко лягає холодний камінь...

— Так треба!... Очевиднo, так треба і так мусить бути!... — шепчу сама собі і скоряюся незрозумілій для мене конечности Призначення...

В двері постукано.

— Увійдіть! — відповіла я, підіймаючись з колін.

Увійшла покоївка.

— Я прийшла вас повідомити... Але що з вами?!! Ви хворі? Може покликати лікаря?

— Ні, дякую. Я не є хвора. Ви хотіли щось сказати?

— Власне, мене прислав портіер повідомити вас, що ви мусите завтра опустити готель, бо він і так не мав права давати вам кімнату... Але я піду попрошу, щоб вас залишив... Ви так погано виглядаєте!...

— Ні, не треба... Як вас звуть?

— Галя.

— Не треба, Галю: я завтра виїжджаю.

— То я йому скажу... Але ж ви нічого не їли! Он і чай стоїть неторкнений!...

— Дякую, Галю! Я зараз буду їсти.

— То я принесу гарячого чаю. Прошу хвилиночку зачекати!...

Мила дівчина забирає тацу і виходить, а я тимчасом починаю укладати свою валізку.

Покоївка приходить знову, приносить горячий чай, якусь перекуску і дві повних чарки на таці. Помітивши мій здивований погляд, починає спішно пояснювати:

— Випийте це! Я навмисне взяла міцнішої... Вам треба трохи розігрітися і підбадьоритися. Не вип'єте обидві? То ось я трохи надіп'ю, коли дозволите... Так неприємно тут нагорі від тої бурі!... Боже, які у вас холодні руки!... Пийте! Пийте сміло: зараз і так підете до ліжка, загрієтесь і заснете.

Я випиваю свою чарку, беру канапку і дивлюся на дівчину. Вона має надзвичайно шляхотне, витончене гарне обличчя, яке здається ще кращим від великої доброти і м'ягкости, що променіють їй з очей і чуються в нотках її голосу. Це викликає мене на розмову.

— Я, Галю, маю велике горе! Дуже, дуже велике!... Дай Боже, щоб вас таке ніколи не спіткало!... Їжте, будь ласка, їжте! Ось візьміть ще цей кусничок! Так! А тепер випийте чай і лягайте.

Поки я п'ю чай, вона готує ліжко, потім помагає мені, мов малій дитині, розібратися і дбайливо закутує мене ковдрою.

— Може, вам ще що потрібно? Я вночі буду до вас наслухувати. У котрій вас збудити? У шостій? Добре! Я у шостій кінчаю дижур, але ще прийду до вас. Спіть спокійно! Добраніч!

В останній момент затримую її за руку:

— Галю! Я вам безконечно вдячна!... Не можу вам сказати, яке горе мене спіткало, але ваша уважливість і добре слово були мені так потрібні!... Я тут не маю нікого, розумієте, нікого! Ні одної близької душі! Ви перша і єдина, що заговорили до мене, по-людськи... І тому, де б я не була, я все буду вас пам'ятати!... Ви... віріте в Бога?

Дівчина налякано стрільнула очима і тихенько відповіла:

— Вірю...

— То нехай вас Господь-Бог і Пречиста Діва все мають в в своїй опіці, дорога дитино! Може, ще колись зустрінемося!... Добраніч!

— Добраніч!...

І покоївка вийшла, обережно причинивши за собою двері.

Галя мабуть, мала рацію, кажучи, що я хвора. Аж тепер, опинившись в ліжку після випитої горілки і горячого чаю, почуваю, що моя застигла кров починає кружляти скоріше і тяжкими хвилями б'е в скроні. Мені стає гаряче, в ухах шумить і думки починають плутатись.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

НЕ ТРАТЬМО ЧАСУ

Стаття д-ра Л. Чубатого „Майбутнє американсько-української молоді" розворушила знову пекучу справу, що так дуже тривожить батьків, виховників та ввесь український загал. Майбутнє нашої молоді. Тієї молоді, що вростає в тутешній ґрунт та шукає вже свого шляху. Як нам її повести, щоб не втратити її?

Мабуть уже всі погодились з тим, що про окрему шкільну систему, нема що мріяти. Досвід із вакаційними оселями показує, як важко перевести щось нового в виховній ділянці. Введення нових форм вимагає часу. А нам його шкода втрачати. Бо кожен рік, що проходить без доброго навчання українознавства — є величезною втратою для нашої дітвори. Її важко буде надолужити в пізнішому житті.

Тому ідея видвигнена автором статті — оперти навчання українознавства об існуючі вже парохіяльні школи, являється тепер єдиною його розв'язкою. Правда, вона утруднює навчання дітвори інших віроісповідань. Але школи можуть бути ведені при кожній віроісповідній громаді, якщо тільки вона є відповідно жертвенна й рухлива.

Та всеж таки ця розв'язка не є такою простою, якби воно здавалось. Є безліч труднощів організаційного й педагогічного порядку. Поладнати те — вимагатиме дуже багато доброї волі. Тільки тоді, коли шкільні чинники підуть назустріч поширенні цього навчання й коли це навчання буде розвинене якслід, можна сподіватися успіху з цієї проби.

Д-р. Чубатий з'ясував нам у своїй статті виховний ідеал, що його ми повинні осягнути. Ідучи по лінії його тези, старатисьму насвітлити це виховне завдання. Під яким кутом, у якому розмірі повинні ми повести українське навчання, щоб воно дало бажаний вислід?

Українські діти прийшли в більшій кількості до американських шкіл. Переміна школи, себто системи й мови навчання є для нашої дитини великим струсом. Що менша дитина, то легше це переходить. А ле в більших дітей, чи юнацтва минає нераз і півроку заки вона зрозуміє мову та поверховно увійде в ці рямці. Українське навчання може улегшити цей перехід. Воно стає предметом, що лучить учня з попередньою школою. Тут учень може пізнати і зрозуміти методи тутешнього навчання, що дуже різняться від европейських. Майже незамітно привикає він до них в українській мові й через те легше йому вжитись у чужомовні предмети.

Та таке ж завдання встає й перед нашими педагогами. Переключитись на тутешні методи навчання є завданням хвилини. Воно можливе при деякій підготові та вгляді в тутешні підручники.

Одначе куди важнішим від цієї тактичної вказівки є питання — як подавати українознавство. Це питання настільки важне, що воно може рішити або перерішити справу. Відважуся навіть твердити, що не скількість українських годин у тижні заважить на свідомості нашої молоді, а способи, якими вона це знання дістане чи сприйме.

Повернімось знову до перших кроків, що їх ставить наша дітвора в американській школі. Поруч із чужою мовою, новими методами навчання і праці, вона зустріне, при всьому доброму відношенні, оту вищість американського світу, що її вміло плекає й розвиває кожна могутня нація. Це все різко вдаряє в почування дитини й юнака. Молода істота живо на те реагує. Вона або насторожується супроти нового окруження й замикається в свій гурт, або старається якнайскорше злитися з новим, соромлячись усіх признак своєї окремішности.

Одна й друга постава неправильна. Нашим виховним ідеалом є молодий американський громадянин, що не лише знає все про свою далеку батьківщину, але й гордиться нею та її минулим. Молодій людині треба знати місце України в світі. Треба зрозуміти цінності, які вона внесла у всесвітню культуру — ролю, яку вона сповняла впродовж віків.

Тому навчання українознавства повинно йти в належному насвітленні. Напр. історичні події повинні йти поряд, а то й перегукуватись із фактами з всесвітньої історії. Історичні постаті мусіли б знаходити сучасне психологічне насвітлення. Літературне навчання знову відбивало б світові літературні течії на українському ґрунті та їх самобутній вияв. Не слід забувати також українських землеписних явищ, що доповнюють, а то й надають духовому обличчі України своєрідности.

Головне те, щоб це навчання не йшло відокремлено від русла науки. Воно мусить лучитись із загальним враженням, що його сприймає учень у школі та визначувати місце для його українських почувань. Воно мусить дати молодій людині певність, що їй потрібна, щоб увійти та вдержатися в новому світі.

Говорю тут у першу чергу про новоприбулу молодь. Той самий підхід обов'язує й до молоді, що вже тут роджена. Тільки що це навчання мусить іти на англійській мові, коли має сповнити свою ціль.

Дуже помічним моментом у навчанні є вокально-зорові враження. Спів, танок, шкільна вистава це є могутні чинники, що ворушать юного глядача і влегщують підхід до нього. Та знову ж не можна перецінювати цих засобів. Коли кладемо натиск лише на цю сторінку, обезцінюємо українське навчання до якогось розвагово-емоційного чинника. А це приводить із собою легковаження. Цього треба дуже вистерігатись, бо воно дає в висліді поблажливе українофільство, що не лежить у нашому пляні.

Превелике значення матимуть у цьому навчанні підручники. Це велика болячка дотеперішнього навчання і то тимбільше, що їй не так легко зарадити. Коли приглянемось до розкішно ілюстрованих, доцільно уложених американських підручників, то це питання нас глибоко застановляє. А розв'язати його в такому ж змислі необхідно. Коли не матимемо гарно ілюстрованого підручника історії, коли не покажемо учневі гарних українських краєвидів у підручнику географії, не зможемо полонити його уяви. Кожен степень навчання ставитиме свої окремі вимоги.

Українські педагоги обмірковують уже ці явища. У „Нашій Меті" подає В. Дідюк свої міркування про навчання історії, а І. Гончаренко застановляється в „Свободі" над створенням педагагічного журналу. Та час уже скоординувати ці намагання. Головне тут те, що пропадає час, такий цінний у веденні й спрямуванні нашої молоді.

Л. Бурачинська

Через Збруч

(Докінчення зі стор. 2-гої)

„УНР"; по галицькому боці не було нічого. Мої товариші говорили: „Ось Польща непевна ще Галичини, бо не поставила ще свого прикордонного стовпа".

Вешті прибули ми з скарбом УНР до її тогочасної столиці Камянця. Один день пролежав ще скарб у вагонах на залізничій стації і аж на другий день звезено його до будинку міністерства скарбу УНР. Після того ми тільки один день могли відбувати вишкільні вправи в нашій сотні так як піхотні й кінна сотня юнацької школи. Вже у вечорі після цих вправ наспіла вістка про большевицький прорив біля Нової Ушиці, куди 1-ша піхотна сотня й 1 кулеметна чета під командою курінного командира Немоловського мали йти для наладнання звязку з армією ген. Удовиченка. Після двох днів, не маючи ніякого звязку з частинами Дієвої Армії, ми завернули на Камянець, що тимчасом упав у большевицькі руки; треба було оминути його Дністровим яром. Виконано це скорим маршом у ночі, над ранком були ми вже в Оринині на захід від Камянця. І все ще не маючи звязку з Дієвою Армією йдемо здовж Збруча на північ; пройшли побіч Гусятина, де безуспішно команда юнацької школи добивалася дозволу від окупаційної польської влади перейти із зброєю через Збруч на галицький бік. У Сатанові ми застали жовнірів польської прикордонної сторожі, що користаючи з хаосу переправилися через Збруч і забирали цукор з місцевого цукрового заводу. Ми прогнали їх і відібрали заграблений цукор. 21 листопада прибули ми до Волочиськ, де вже були частини армії УНР і прибували з фронту недобитки різних частин не тільки армії УНР, але й російського ген. Балаховича. 22 листопада прибули інші сотні юнацької школи з Гусятина. З огляду на зближування большевиків мусіли ми погодитися на вимогу б. „союзників" скласти зброю. З сумом глядів наш командир, ген. Микола Шаповал, коли ми без зброї відходили від Збруча до Підволочиськ; а старий педагог-керівник теоретичного вишколу юнаків, полк. Микола Лорченко, старався потішати: „Треба звернутися до польської влади, щоб видала нам забрану зброю на переведення вишколу, бо треба кожну хвилину використати".

УВАГА! КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.!

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ДЕНЬ

НЕДІЛЯ, 3. ВЕРЕСНЯ 1950

В УКРАЇНСЬКІМ ПАВІЛЬОНІ

691 Розевелт Евеню, Картерет, Н. ДЖ.

КОНЦЕРТ

з виступом Хорів довколичних громад о годині 2-ій пополудні.

Після Концерту ЗАБАВА З ТАНКАМИ.

З діяльности ПАУК

Канцелярія Пан-Американської Української Конференції повідомляє:

1. Нувель Екіп Інтернасіонал; є це міжнародня організація, яка складається з ріжнонаціональних політичних груп християнського характеру. В місяці квітні б. р. відбула вона в Соренто, Італія, свій Конгрес. На цей Конгрес були допущені в ролі обсерваторів і українці. Користаючи з нагоди, подали українські заступники до Конгресу Меморіял в справі приняття їх в члени Н.Е.І. З особами, які підготовляли справу приняття українців, ми є в постійному діловому контакті. ПАУКонференція піддержала у відповідних місцях змагання українців про приняття.

2. Для поміщення в італійських політичних журналах, виготовляється з нашого рамени довша розвідка про Україну, як середземноморську державу. Вона потрібна для з'ясовання українського становища як члена Середземноморського Центру.

3. Перший Конгрес Українців Австралії був скликаний до Мелбурн в днях 10-12 червня б. р. Українська Громада в Мелбурн була організатором і господарем Конгресу.

Австралійська щоденна преса принесла довші статті з надписом: „Австралія має нову проблему". В статтях подають на основі набутого досвіду з новоприбулими, що більше як 25% з них вернеться на рідні землі, як тільки впаде большевизм. Як причину наводять, що новоприбулі, внаслідок певних заряджень правительства і практики, почувають себе другорядними громадянами. Статті кінчать тим, що господарська ситуація Вел. Британії дає певні підстави на те, щоби імігрував туди в більших розмірах британський елемент.

4. ПАУК є в діловому зв'язку з декілька істориками-професорами університету в Німеччині та Австрії, яким постачає відповідну літературу про Україну. В одержаних від них листах подають, що ця література робить добру службу при викладах історії України.

5. Українській Громаді на Филипінах вислано аплікації на виїзд до ЗДА. З 90 українців тільки 32 особи не мають в ЗДА рідні та знайомих. Недавно переїздив через Ню Йорк їх бувший представник п. А. В. Шайдицький, який із цеї нагоди зложив відповідну заяву про нашу співпрацю з їх групою.

6. Українська Громада в Тунісі, Африка, бажає виїхати в інші країни. ІРО відмовило занятись ними, головно, як йдеться про покриття коштів подорожі. Призначеному до них гр. католицькому священникові місцеві власті відмовили в'їздову візу. Громада проводить живу культурну чинність. Мужеський і мішаний хор виступив із самостійним концертом в Тунісі в рямках тижня „помочі вбогим", що його влаштовувала Католицька Ліга. Їх виступом була публіка прямо захоплена. По концерті присутний архиєпископ особисто висказав своє захоплення концертом. Хор співав і до радіо, при чім була авдиція про Україну. Громада з цеї нагоди видала летючки з мапою про Україну. Далі відсвятковано: Свято Крут, Свято Шевченка — на якім виголошено деклямації з творів поета у французькому перекладі. Громада має оркестру і драматичний гурток. Виставили п'єсу „Ой не ходи Грицю".

7. На другому Конгресі Українців в Бразилії створено нове репрезентаційне тіло: Конгресовий Секретаріят, головою якого обрано о. Миколу Іваніва, ЧСВВ. З місяцем липнем Секретаріят починає видавати місячний Бюлетин в португальській мові. Приняті резолюції на згаданім Конгресі вичерпують есенціяльні постуляти української визвольної справи.

8. Українська Громада у Венезуелі, відбула в місяці травні загальні збори. Головою обрано д-р. Л. Стаховського. Громада приступає до будови народного дому. Громада звертає особливу увагу на місцеву пресу, в якій її заходами появляються доволі часто цікаві інформаційні статті про Україну. Місцевий ілюстрований часопис „Еліте" приніс довгу інформацію про Україну в зв'язку з поданими в ній біографічними даними про там живучого українського маляра Василя Кричевського.

9. Проф. Луїджі Сальвіні, Рим, підготовляє антольогію української літератури в італійській мові. Крім того плянує видати об'ємом від 100-300 сторін переклад українського роману на італійську мову. В італійських середніх школах викладають про українську літературу та культуру, читають українських письменників в перекладах, завдяки праці проф. Сальвіні. Він працює теж в галузі діточої літератури.

10. Через своїх членів та інші зв'язки, Бюро ПАУК приготовляє „Український Дипломатичний Календар, що має уможливити українським центральним організаціям, як теж українцям у всіх частинах світу, активну участь з нагоди різних державних свят.

11 Бюро Секретаріяту є в діловому зв'язку з українськими організаціями та особами по цілому світі. Найновіше нав'язано контакт з українцями на Близькому Сході. Рівнож входимо в зв'язок з чужинними осередками.

ДІМ АМЕРИКАНСЬКОГО ЖИДІВСЬКОГО КОНГРЕСУ.

Ню Йорк. Американськ. Жидівський Конгрес проголосив, що набув в Ню Йорку палату міліонерки Миссис Оґден Рід, яка буде перманентним осідком цеї організації. В цьому будинку будуть приміщені Світовий Жидівський Конґрес, „Ди Конґрес Віклі", Інститут для жидівських справ та багато інших гуманітарних і політичних жидівських організацій. Дім названо іменем рабіна д-ра С. Вайса, що то обороняв кожну жидівську справу і — як проголошено — ціле життя працював для добра свого народу і вдержання його при житті. Миссис Рід назвала д-ра Вайса одним з „великих американців" нашої доби та виявила свою радість, що дімноситиме його імя.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

„Лис" виходить регулярно!
"THE FOX", P.O. Box 394,
Cooper Sta., New York 3, N. Y.

Голоси Читачів

Проти хаосу в громадському житті

Кожний зі старших американсько - українських громадян, що проживають в цій країні довший час, приглядаючись розвиткові нашого громадського життя та його невдачам і успіхам, мусів виробити собі вже відповідну думку про наші можливості, як в приватному так і громадському житті.

В світлі того довголітнього досвіду і спостережень сьогодні насувається переконання, що ми чомусь все зачинаємо від початку, що ми завжди повторюємо ті самі помилки, не витягаючи жадної науки з минулих досвідів, часом навіть дуже коштовних і гірких. Можливо, що це вже належить до нашої вдачі, що це вже є складовою частиною нашого національного характеру. Нам, здається, все „море по коліна", для нас все, здавалося б, можливе. Це як йдеться про наші задуми і пляни. В практиці, натомість, це дещо інакше виглядає; наші задуми і пляни залишаються тільки задумами і плянами, дарма, що на їх здійснення нераз витрачається багато енергії, часу і коштів.

Нігде правди діти — ми є людьми досить непрактичними. Ми видумаємо собі якусь справу, нам — так сказати б — стрілить часом щось до голови і ми беремося це здійснювати, не питаючись, чи це можливе чи ні, чи є на це не тільки потреба, але теж реальні можливості, чи є люди до праці, чи є бодай мінімальні, але реальні вигляди на успіх. Сам тільки ентузіязм, який дуже часто зникає після перших труднощів і невдач, ще далеко не вистачає для здійснення задуманого діла. І на цьому дуже терпить наша громадська справа і в цьому одна з головних причин нашої громадської кволости.

Багато таких спостережень можна було поробити після першої світової війни. Їх запримічується часто-густо теж і сьогодні. Мимоволі насувається заключення, що не зважаючи на всі досвіди і на всю практики, ми чомусь завжди виявляємось тільки аматорами в громадській роботі, що ми ще досі не видали справжніх артистів громадського діла, які знали б характер нашої громадської сцени та засвоїли собі кожний рух, зі знанням не тільки своєї ролі, але цілої штуки і знали „смак" публіки.

Пригадую собі розвиток нашого громадського життя після першої світової війни, як наша громада чи не вперше збагатилася деякою кількістю кваліфікованих „свіжих сил". Український патріотизм вже тоді досягав між нами свого вершка. Всі бігали, ходили, збирали, закладали, все виглядало рожево, але як прийшлося робити підсумки після деякого часу, тоді не знати було де воно все й поділось. В кожному разі його не було. Задержалось те, що виростало зі справжніх потреб нашої громади, що було базоване на тривких основах і було не тільки витвором наших фантазій та мрій. Такий стан продовжується й до сьогодні, як наша громада збільшилася таки поважною кількістю нових „свіжих сил".

Для прикладу візьмемо такий Ню Йорк, де українців нараховується чи не більше як у передвоєнному Львові. Чого то у нас тут вже не плянувалося; і Народний Дім, і постійний театр з фаховими силами, і всілякі аматорські кружки, і будівельні спілки, бюра реальностей, друкарні і часописи, найрізноманітніші клюби і взагалі все, що можна тільки видумати. Скільки з того всього було справді створено і скільки залишилося?

Тепер, з приїздом нових імігрантів, знову „широким руслом" пливе така сама „організаційна творчість" і не можна дивуватися, як багато зі старших імігрантів ставляться до неї досить скептично. Все те вони вже бачили і знають, все це вони вже переживали. Звичайно, як одному не пощастило, ще з того не виходить, що так само не пощастить і другому. Проте, скептицизм збільшується, як спостерігається ті самі помилки і недотягнення, що були причиною попередніх неуспіхів. В цьому то й діло.

Такий розвиток без сумніву не впливає корисно на цілість нашого громадського життя. Навпаки, він його деморалізує, „вбиває" — як каже дехто. Все це турботою сповняє думки багатьох з наших громадських ветеранів. Ми раділи б всіми новими проявами в нашому житті, якщоби ми могли набрати переконання, що вони є не тільки скоропроминаючими фрагментами. Але досі навряд чи можна було набрати такого переконання. Бо чи можна вважати мудрим господарем того, одна будова якого ще не завершена, ще податлива на всі бурі і негоди, а він вже починає цілий ряд інших і ще в додатку на слабих підвалинах?

Думаю, що усім нам пора застановитись над цими справами, що нам необхідно переглянути наші архіви, чи немає там припаденого порохом, бо невиправданого життям того, що сьогодні нам рекомендується та підсувається як нове і атракційне.

Багато з нас пробує собі вияснити сьогодні стан нашого громадського життя. Нас є тепер багато більше, але наші громадські віча — світять порожними місцями, наша жертвенність на народні цілі — щораз зменшується. Де лежить причина цього? Багато з наших колишніх місцевих діячів — нагло як під землю запалися, самовиправдуючись, що „є інші" на їх місце.

Таких і подібних спостережень можна б навести багато більше. І я думаю, що їх треба видвигати, що кожний з нас, кому лежить на серці добро нашої громади і нашої справи, повинен сказати свою думку, повинен звернути увагу на наші недомагання і вказати де та в чому лихо, бо в іншому разі ми всі, „старі" і „нові" будемо співвідповідальні не тільки за втрати в нашому громадському житті, але й за занедбання збагатити їх новими вартостями.

Плятон Стасюк
Ню Йорк

„ЛИЦАРІ АБСУРДУ"

Уже вдруге приходиться мені читати заклик п-ні Марії Косович про допомогу старим українським діячам культури і мистецтва.

З останньої замітки п. М. Косович („Свобода" ч. 153 „Ще про Фонд Опіки") довідуємось, що при загальній громадській підтримці буде створений „Фонд Опіки" для старших українських науковців.

Прикро читати, що навіть у цій високогуманітарній справі знайшлися серед громадян опоненти, які можуть причинитись до затемнення нашої доброї слави і оплюгавлення нашої національної гідности.

Ініціяторці „Фонду Опіки" треба скласти якнайсердечнішу подяку за її добре серце, але одночасно поставити питання: Чому, закликаючи громадянство до так благородної справи, згадується лише про допомогу „старим науковцям" та „заслуженим діячам культури і мистецтва", а забуто наших старих вояків, „лицарів абсурду", як їх дехто називає? Це ж хіба так заслужені українські діячі, які свою молодість свою кров, своє життя, беззастережно поклали на олтар визвольних змагань за Волю України.

Багато старих вояків, які безупинно боряться від 1917 року за долю своєї рідної землі, згинуло, але їх ряди поповнюються, бо вояцтво не перестає боротись і український нарід мечем виборює собі право бути вільним серед вільних народів.

„Лицарі абсурду" густо поляли рідну землю своєю кровю, демонструючи перед усім світом, що Український Нарід живе і має право на самостійне життя. Ті з тих „лицарів абсурду", що ще живі й між нами, часто навіть не вилікувані з ран, тепер усіми забуті, тяжко заробляють на шматок хліба, непосильною, часто нічною, працею. Виснажуються, падають і так умирають... Хто цими людьми цікавиться? Думаю, що таке байдуже ставлення українського громадянства до старих вояків Української Армії теж іде на рахунок національної чести нашого народу.

Не вірю, щоб свідоме українське громадянство прийняло на себе сором невдячности і дійсно забуло за тих, що готові були віддати своє життя в боротьбі за саме існування Української Нації.

И. Сірий,
Пітсбурґ, Па.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

НА ЛЬВІВЩИНІ 939 КОЛГОСПІВ

Про комплетне закінчення процесу колективізації і зміцнення новопосталих колгоспів в західних областях України большевицькі газети не перестають писати. Ця тема, як з усього видно, дуже дразлива та важна у большевиків, і їй придають велику вагу. Кожний совєтський часопис українською мовою повен вісток про те, як то на заході УССР „відбуваються великі історичні перетворення", кожен уважає відповідним „викривати недоліки будівництва", „якими винні укриті вороги народу", а при тому подавати невідмінну рецепту „направлення лиха" — „повний розгром націоналістичних недобитків".

Цими днями наспіла відомість, що „більшість хліборобів Львівщини пішла по вказаному партією большевиків шляху, і Львівщина перетворися в область суцільної колективізації." Землями области порядкують совєти за посередництвом 939 молодих колгоспів. Колгоспи охопили собою 680 тис. гектарів орної землі. Їх обслуговують 32 машино-тракторні станції. Совєтська адміністрація, щоб остаточно розправитися з одноосібниками, впродовж минулого року дала 10 міл. кредиту новозаснованим колгоспам (це певно ті гроші, що їх у формі „податків здерли з куркулів"). За ці кошти нові колгоспи побудували собі 453 нові господарські будівлі (на два колгоспи одна будівля!), докупили дещо рогатої худоби, свиней тощо. На цей рік обласна контора сільгоспбанку СССР додатково дає колгоспам ще 20 міл. крб. кредиту.

На подібних принципах, що й у Галичині, проходить „робота по зміцненню колгоспів також і на Волині. Колгоспна адміністрація і совєтська влада місцевим елементам не довіряє. Роботу побудовують на первинних партійних організаціях, кандидатських і партійних організаціях, кандидатських і партійно-комсомольських групах, в яких місцева людність становить тільки незначний відсоток. В Локачинському районі на Волині, наприклад, досі створено 34 колгоспи. В тих же колгоспах діють 30 парторганізацій. Вони і ворущать „масою відсталих селян".

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК
слати на таку адресу:
United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

Уже маємо книжку, за якою так багато наших читачів питало, як у „Свободі" появлялись статті М. Дурделли про комунізм. Цею книжкою є

МАРА КОМУНІЗМУ

у якій автор, М. Дурделла пояснює, що таке комунізм, ґрунт, на якому він росте та подає способи боротьби проти нього.

Книжка дуже актуальна і надається до масового поширення.

Ціна усього тільки 50 центів.

Замовляти:
"SVOBODA" (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШУКУВАННЯ

Anna Rymar з дому **Возьняк** з села Солець, пов. Дрогобич **пошукує** тіточного брата **Юрка Серба** з села Гочва, пов. Ліско Зах. Україна зараз перебуває в Канаді. Хто знав його або він сам прошу писати на адресу: **Anna Rymar 149 West Main Street, Amsterdam, N. Y. USA.**

До бувших мешканців Львова!
Хто знав би про долю моєї дружини **ЗОФІЇ ПОПОВИЧ і сина Евгена,** котрий ходив 1939 і 1940 р. до ґімназії при вулиці Пекарській у Львові і про дочку **Марію,** котра ходила до Рідної Школи при вулиці Крупярській, Личаків. Мешкали Кольонія Кривчицька. Писати на адресу:

ДМИТРО ПОПОВИЧ
c/o "Svoboda"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Шукають праці

Я **ШМАТКО ФЕДІР,** 40 років, жонатий можу робити у будьякого фармера чи у майстерні по фармерських машинах. писати до:

SCHMATKO FEDOR
R. R. 2 Jacksonville, Illinois.

ПОТРІБНО ДЯКОУЧИТЕЛЯ

Має бути диригент хору, приготовляти вистави і концерти, вести рідну школу. Просимо подати кваліфікації за першим листом.

Платня за умовленням

St. Michael's Ukrainian Orthodox Church
74 Harris Avenue,
Woonsocket, R. I.

НОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

До відома Українцям міста Филаделфії.
ЧИСТО, ДЕШЕВО, СКОРО
Можете вичистити хемічно одіж ріжної якости, випрасувати, направити (скоротити, продовжити), випрати білля і т.д.
в нововідкритій
УКРАЇНСЬКІЙ ПРАЛЬНІ
Е. ЛУКАВСЬКОЇ
при 986 N. 7th Street між Poplar & Girard Ave.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 вечір. В суботу від 10 рано до 1. попол. В неділю замкнено.

Fluoroscopy, X-Ray Electrocardiograph, Diathermia, and analysis
Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — офісові години: денно від 12-3 і 6-8 ввечір. В неділі від 11. рано до 1. попол
Dr. R. TYLBOR
59 East 3rd Street, New York City
Near Second Ave. Tel.: **GR 5-3993**

ДОБРА НОВИНА для терплячих на болі ревматизму, недомагання жолудка, не стравність, обструкції, міхури, катар жолудка, каміння, як рівнож шкірні хвороби як екзема, прищі, всякого рода сверблячки, недомагання нирок, біль голови, потовчення тіла, вивихнені сустави, цукриця, перестуда, кашель, дихавиця, нервовість і інші хвороби, терплячі знайдуть полекшу при вживанню наших зіль, які імпортуємо з Індії і Китаю. Якщо терпите на якесь недомагання просимо писати до нас по безплатний циркуляр адресуючи: **Bradley Herb Tea Co., Box 224, Cooper Sta., New York 3, N. Y.**

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД АБН В ЕДІНБУРҐУ

Пресове Бюро А. Б. Н. (Відділ-Захід) подає до відома:

В днях 12, 13 і 14. червня 1950 р. відбувся в Единбурґу (Велика Британія) під патронатом Шотляндської Ліґи Европейської Свободи з'їзд представників підпольних рухів народів об'єднаних в А. Б. Н. метою якого було поінформувати британську публичну опінію про цілі і шляхи визволення поневолених большевизмом народів, висловити постуляти до Західного Світу та погляди на те, як встановити тривалий світовий мир.

У конвенції приняли участь 35 уповноважених делегатів від підпольних визвольних рухів 17 (сімнадцяти) народів: лотишів, литовців, білорусів, словаків, чехів, мадярів, сербів, хорватів, болгарів, румунів, **українців,** козаків, північнокавказьців, грузинів, азербайджан, туркестанців, ідель-уральців. 15 головно-уповноважених делегатів, членів ЦК. А. Б. Н. — прибуло зпоза терену В. Британії.

У конвенції прийняла участь ін корпоре делегатура АБН на В. Британію і через окремого висланника Комітет АБН британської зони Німеччини.

Ввесь час тривання Конференції були приявні численні члени Шотляндської Ліґи й інші визначні британські гості, між закордонними гістьми був також представник бразилійського уряду. На з'їзді виголошено цілий ряд доповідей та поінформовано пресу про боротьбу поневолених совєтами народів, як теж ухвалено відповідний Апель. З українців виступали: голова АБН, Ярослав Стецько, що говорив про „Позиції визвольного фронту АБН і світову боротьбу проти большевизму" та З. Пеленський, що доповідав про „Україну й УПА та їх участь і ролю в боротьбі за світовий мир і волю".

АПЕЛЬ
АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКОГО БЛЬОКУ НАРОДІВ (АБН) ДО ВСІХ НАРОДІВ ЩЕ ВІЛЬНОГО СВІТУ

проголошений в Единбурґу в днях 12 — 14. червня 1950 р. на конвенції АБН.

Ми-АБН, які боремося проти найстрашнішої тиранії, яку лиш бачив світ, проти тиранії большевизму, хочемо, щоб зрозумів ще вільний світ, що є на цій землі щось більшого від миру й добробуту, а саме Божа справедливість і свобода.

Ми-АБН — хочемо, щоб світ зрозумів, що обов'язком кожного вільного народу є — боротися за свободу свою і всього світу, який — або весь буде вільний, або весь підпаде під ярмо диявольських сил, на чолі яких стоїть большевицька Росія.

Ми-АБН — хочемо, щоб світ зрозумів, що в цій боротьбі за вільні національні спільноти, на базі релігії, соціяльної справедливости, свободи одиниці й традицій — ні-один нарід не буде невтральним, ні-один не уникне цієї боротьби.

Ми-АБН — кличемо ще свобідні народи прилучитися до нас в нашій боротьбі проти Кремля і його аґентів, які — користаючи з байдужности й браку далекозорости багатьох західніх провідних людей, підміновують захід з-середини, підриваючи його моральну силу, віру в себе й дух резистансу.

Пам'ятайте, що наша справа, за яку ми боремося нині, це ваша справа, за яку боротиметеся завтра, **хочете** того, чи ні.

Пам'ятайте, що боротьба, яку розпутала Москва — це не лише спір за ту, чи іншу економічну, чи політичну систему — лише війна на життя і смерть між царством Божої правди й царством сатани. Не забувайте, що комуністи й тоталітаристи всіх сортів ведуть вас до хаосу, рабства й руїни.

Пам'ятайте, що невтральність або дефензива в цій боротьбі припечатає нехибно вашу смерть, як вільних націй.

Проголосіть хрестовий похід в кожній країні проти безбожницького, несучого рабство, комунізму.

Комуністичні агенти і їхня доктрина повинні бути поставлені поза законом!

Усвідомте, що підтримування дипломатичних взаємин з СССР і большевицькими урядами сателітів, деградує морально західній світ!

Ми перестерігаємо вас перед замаскованими комуністами, що розкладають ваше публічне життя і підготовляють ваші країни як здобич для чужого завойовника!

Поможіть своєю акцією проти комунізму нам так, як ми помагаємо вам!

Пам'ятайте, що ми боремося за спільну нам справу! Пам'ятайте, що не скоріше будете звільнені від вічної змори зниження, аж народи уярмлені потворною большевицькою імперією — будуть суверенними державами на своїх землях!

Не скоріше, як буде розділена, знищена кошмарна большевицька імперія, збудована на крові і поті, на смерті міліонів людей, — для якої народовбивство є підставою її існування.

Свобода націй й одиниці — як ціль! Безкомпромісова боротьба — як дорога!

За спільну вашу й нашу справу — як гасло! Помагайте нам, як ми помагаємо вам!

Свободолюбні народи й люди всього світу, єднайтеся в боротьбі проти большевизму за свободу народів і людини! Бог і батьківщина — наше гасло!

ПОДЯКА

Нашому Спонзорові та Добродієві Вельмишановному Панові **Йосифові Крупці** 2273 Ґрейлінґ Евеню Гемтремк, складаємо отсим нашу сердечну подяку за усі Його труди у звязку з нашим приїздом до З. Д. А., та безінтересовне піклування за час нашого побуту на новій землі.

Святослава,
Данило,
Христина
БЕРЕЗОВСЬКІ.

МОДИФІКУЮТЬ ПЛЯН ШУМАНА

Париж, 14. липня. — Представники шістьох західно-европейських країн, що продовжують обговорювати Плян Шумана щодо злиття европейської вуґільної і стальної індустрії, рішили змодифікувати цей плян, головно в його точках, що викликують найбільші застереження. Це відноситься головно до понад-урядових повновластей „вищої влади" цього пляну, що означали б деяке обмеження суверенности договірних країн.

ІЗРАЇЛЬ ПО БОЦІ ДЕМОКРАТІЙ

Тель Авів, 14. липня. — Ізраїльський міністер закордонних справ, Моше Шаретт, заявив сьогодні, що ізраїльська політика в теперішній ідеологічній боротьбі між комунізмом і демократіями не є „невтральна" та що Ізраїль недвозначно поставив себе по боці західних демократій. Проте він обстоював невтральність Ізраїля в „холодній" війні та бажання вдержати приязні стосунки з усіми країнами.

АРХИЄПИСКОП МСТИСЛАВ В ДОРОЗІ ДО ПИТСБУРҐУ.

Ню Йорк, 14 липня. — Ню Йорк Таймс потає в сьогоднішньому виданні про переїзд через Ню Йорку архиєпископа Мстислава Скрипника, що є в дорозі до Питсбурґу на конференцію Української Православної Церкви. На двірці Ґренд Сентрал владику вітали представники православного духовенства і мирян, включно з хором церкви св. Володимира. Через перекладачів він поінформував американську пресу, що „працюватиме для об'єднання Української Право-

● **Болгарський уряд** заперечив повідомлення про концентрацію своїх військ на югославському кордоні, обвинувачуючи зі свого боку Югославію, що це вона власне „поводиться підозріло" на болгарському кордоні.

● **Британський уряд,** у відповідь на австрійське прохання про зменшення окупаційних коштів, повідомив австрійський уряд, що ці кошта вже були зредуковані до найдальше можливих меж.

● **Федеральна Рада** Посередництва почне в понеділок переговори з представниками юній залізничих робітників для наладнання непорозумінь зі залізничими компаніями.

● **Губернатор Дріскол** повідомив, що стейт Ню Джерзі вже у вівторок почне виповнювати свою квоту в зарядженій президентом Труманом бранці 20,000 рекрутів. В місті Ню Йорку покликування до війська вже почалося.

● **Лідери Демократичної** партії нюйорського стейту висловили переконання, що мейор О'Дваєр не буде кандидувати з цеї партії на губернатора стейту, хоча вже були повідомлення, що він кандидує на номінацію.

● **Сенатський підкомітет** доходжень злочинів газарду вислухав вчора зафіксованої на грамофонних плитах розмови, що міський управитель Маямі Біч дає поліції доручення, яким грам і грачам мається дати дозвіл на ведення „бизнесу".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Иосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в вівторок, 18. липня, в годині 7:30 ввечір, в гали парафіяльній, 303 Гудсон вул. Приявність всіх членів є конечна бо є багато важних справ до вирішення. На зборах контрольори здадуть звіт доловодства за 6 місяців. Отож присутність кожного члена є конечна. Дальше Бр. подає до відома членам, що відбудеться братський пікчік, отож присутність кожного члена є конечна. — П. Паснак, предс.; А. Іванів, фін. секр. Гр. Булавинець, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 26. червня 1950 року помер член Тов. Дністер, від. 361 УНСоюзу в Ню Йорк, Н. Й.

МИКОЛА ОЛІЙНИК.

Покійний мешкав в Рінґос, Н. Дж., де і помер по довгій і тяжкій недузі. Родився 1899 року в селі Куропатники, Бережанського повіту, Західна Україна.

Полишив хору жінку, яка є в шпиталі, доньку Стелу, та внуків Гелену і Марійон. Похорон відбувся 29. червня з православної церкви св. Трійці в Трентоні, Н. Дж.

В. И. П.
П. К., секр.

Дня 7. липня помер

ФЕДІР БУЛКА,

член 258 відділу УНСоюзу в Houtzdale, Pa., маючи 78 років життя.

Походив з села Григорів, пов. Рогатин, Зах. Україна. Вступив до Союзу 1914 року і був предсідником від. 258 17 років. Полишив в смутку численну родину в Америці і в Старім Краю.

Хай тобі буде американська земля легкою.

В. Головецький, секр.

Дня 9. липня 1950 року по чотиро місячній недузі помер у 65. році життя

ГРИГОРІЙ ЗВАРИЧ,

довголітній член Тов. ім. Івана Франка, від. 157, УНСоюзу в Wilkes Barre, Pa. Покійний родився 1885 року в селі Тауpiв, пов. Бережани, Західна Україна.

Покійний все жертвував на народні цілі і був щирим працівником на народній ниві і добрим батьком своїй родині. Полишив у смутку 4 синів і 3 внуків, які всі є членами УНСоюзу.

Похорон відбувся 13. липня в укр. гр.-кат. церкві св. Петра й Павла. Хай земля Вашинґтона буде йому пером.

В. И. П.
І. Зварич, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Я. Т. (Канада). — Новинка про „літаюче судно" не відноситься до „літаючих кружків" („Флаінґ Сосерс"). Це не те саме.

Б. В. — Хіба завважуєте, що ми стараємось навіть у наших невідрадних обставинах побільшати і поліпшати часопис. Тепер містимо найменше на одну третину матеріялу більше в „Свободі", як його мала газета давніше. Наразі нема побільшення сил, тому годі вимагати від нас листовних відповідей на цілий ряд різних питань, чи полагоди різних справ, які з редакцією не мають нічого спільного. Коли ж мова про звороти, то воно може відноситись до тих матеріялів, які ми замовили. Ми стараємось іти на зустріч бажанням наших Шановних дописувачів, але просимо їх вибачити, коли деколи ми не в силі вволити їх волю.

ТАКУ БІБЛІОТЕКУ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

видає для Вас
КЛЮБ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ
під проводом видавця
Івана Тиктора.
Річно появиться 8 до 12 книжок по 128 до 160 сторін, разом 1680 стор. Величини книжки 5x7 цалів.
Кому дороге рідне слово, кому дорога українська книжка — приступайте до великої громади Клюбу Приятелів Української Книжки. Відтепер бо, не буде ні одної української родини без бібліотеки Клюбу.
Передплата на цілий рік тільки $8.00
(Незаможні можуть платити ратами).
Наша адреса:
UKRAINIAN BOOK CLUB
834½ Main Street
Winnipeg, Man., Canada

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТИ

ФАРМА на продаж, 173 акри, 15 штук худоби, 2 коні, кури, дім 7 кімнат, стайня 40x70, трактор і всяка машинерія, електрика, досить води, 3 акри блубері. Причина продажі слабе здоровля. Ціна $9,000. Голоситись до властителя.
Mr. F. BELOUS
Route 1. Prattsburg, N. Y.

НА ПРОДАЖ
BAR & GRILL
на Bronx.
Тижневий оборот 800-990 дол. Lease на 7 років. Чинш 150 дол. Готівки треба 10,000 дол.
BAR & GRILL
в Maspeth, L. I.
околиця українська і польська.
Оборот тижневий 700-750 дол.
Lease на 6 років Чинш $75.
Ціна 8,000 дол.
Кличте AT 9-6650
В. ПАСТУХ

МАЙОВИЙ МІД
найздоровший зі всіх медів. 1 кварта $1.00, коли замовляєте дві кварті — почту оплачую сам.
Mr. STEPHEN NAYDA
28½ N. DIVISION ST.
AUBURN, N. Y.

В. Володимир Пархуць
український погребник
Відповідний гідний похорон по умірковaній ціні.
Модерна Каплиця БЕЗПЛАТНО
Кличте в день і в ночі:
WOODROW W. PARCHUC
Funeral Director
Licensed New York & Connecticut
439 E. 5th St., New York City
Tel. ORegon 3-2057
S. PARCHUC — Notary Public

WOODSIDE MEMORIAL
'Home for Funerals'
WALTER RAJCA, Dir.
Newark's only Ukrainian funeral director
Convenient transportation
Buses 13 (Irv. Center), 18
Beautiful & Dignified Home
617 BROADWAY
(At Elwood Theatre)
NEWARK 4, N. J.
Humboldt 3-4817

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ХОЧЕТЕ КУПИТИ АВТО?
Зайдіть, потелефонуйте або напишіть до
ПАВЛА ГАРНИКА
українського представника
НАЙБІЛЬШОЇ ФІРМИ ПРОДАЖУ АВТ В НЮАРКУ, НЮ ДЖЕРЗІ:
BURRIS OF ESSEX COUNTY, Inc.
Lincoln & Mercury dealer.
416 CENTRAL AVENUE, NEWARK, N. J.
Він дасть Вам найліпшу пораду та найдогідніші умови.
Телефонуйте: **MArket 3-0366**

EVergreen 3-4416 — 4450
72-74 Box Street Brooklyn, 22, N. Y.
MAPLE COAL & COKE CO.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
NEW SPRING PRICES IN EFFECT
ORDER NOW
Українське підприємство **ФЕДЬКА КУДЛАК**
OIL BURNERS SALES & SERVICE

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЙОГО FURRIERS
кушнірська робітня
є тепер під числом
434 East 6th St.
BETWEEN AVE. A & 1st.
NEW YORK CITY
Telephone: Spring 7-3566
Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ і ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторидж на літо.—Самий сторидж на літо 2% від сотні.
Футра можна купити на сплати.
Робітня отворена від 9. рано до 9. ввечір, кожного дня. В неділі на замовлення.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як **$150**
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модернім кольоніяльнім стилю каплиці.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці маєткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

ВАСИЛЬ КОГУТ
Український Погребник
Занимається похоронами в стейті Ню Джерзі
МОДЕРНА КАПЛИЦЯ БЕЗПЛАТНО
Обслуга чесна і найкраща. В разі смутку в родині кличте вдень і вночи — Bayonne 3-0187
William Kohoot
FUNERAL DIRECTOR
240 BROADWAY
Bayonne, New Jersey
Telephone: BAyonne 3-0187
DAY OR NIGHT SERVICE

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2386. Гостинність нетрів.

WITHOUT WARNING, THE BIG SWIN SHOT HIS GUEST DEAD, USING PILLOW TO MUFFLE THE SC

Без жадної осторги великий ошуст застрілив свого гостя, використуючи подушку на заглушення голосу.

Ставши над тілом Гейнса,

STANDING OVER HAYNES' BODY, BIG LOUIE GLOATED. "NOW YOU ARE A.B. SCONDER AND I AM CHARLES HAYNES, FINANCIER---AT LEAST LONG ENOUGH TO SELL THOSE MINES."

Великий Луї радісно сказав: „Тепер ти є А. Б. Скондер, а я Чарлс Ґейнс... Принаймні так довго, доки я не продам тих копалень".

DELIBERATELY HE CHANGED CLOTHES WITH HIS VICTIM---

Distr. by United Feature Syndicate, Inc. -2386-

Він навмисно переміняв свій одяг за одяг своєї жертви...

...а міжтим далеко в колибі на дереві молодий мисливець

---WHILE BACK AT THE TREE HUT THE YOUNG HUNTER GRATEFULLY ACCEPTED A MUCH DIFFERENT HOSPITALITY. "TOMORROW I WILL GUIDE YOU HOME," TARZAN ANNOUNCED.

вдячно сприймав цілком іншого роду гостинність. „Завтра я запроваджу тебе домів" — заявив Тарзан.